

PEDAGÓGIAI ISMERETEK

emelt szintű szóbeli érettségi vizsga témakörei

I. A nevelés elmélete:

- Általános pedagógia

a tudományosság kritériumai

a pedagógia legfontosabb módszerei

- A nevelési folyamat, a nevelés cél-, feladat és eszközrendszere

a nevelés jelentősége az egyén és a társadalom szempontjából

a nevelési cél fogalmának változásai a különböző társadalmakban

a célok összefüggése, szerepük a személyiség fejlődésében

a nevelhetőség kérdéséről szóló álláspontok

az emberi szükségletek rendszere, hierarchiája

- A nevelés feladat és eszközrendszere – a nevelés módszerei

a nevelési módszerek csoportosítása a nevelői irányítás szempontjából

a közvetett módszerek alkalmazásának lehetőségei

a különböző nevelési módszerek alkalmazási lehetőségei, alkalmazásuk szabályai

tényezők, amelyek a nevelési módszerek eredményességét gátolják

a különböző vezetési stílusok pedagógia-pszichológiai szempontból

a pozitívumokra való támaszkodás elve és a nevelési ráhatások egysége, ezek jelentősége a gyermek személyiségfejlődése szempontjából

- A nevelés feladat és eszközrendszere – a nevelés szinterei, szervezeti formái

a nevelés társadalmi jellegének értelmezése

az egyes életkorokban az elsődleges és a másodlagos szocializációs szintek jelentősége az egyén viselkedése szempontjából

a szociális tanulás formái

az egyes családi nevelési típusok összehasonlítása a gyermekre gyakorolt hatása szempontjából

milyen eljárások segíthetik az átmenetet a nevelési szinterek között (család-óvoda, óvoda-iskola) a gyermek számára

a társas kapcsolatok humanista értékei (tolerancia, bizalom, empátia)

- **A nevelés feladat és eszközrendszere – fő tevékenységi formák**

a szabadidő szerepe az egyén és a közösség életében

a közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben

a játékfejlődés szakaszai

a felnőtt irányító tevékenysége és a gyermek játéktevékenysége közötti összefüggés

a közvetett és a közvetlen játékirányítás előnyei, hátrányai

a játék és a munkajellegű tevékenységek kapcsolata

a gyermek önmaga irányában és mások érdekében végzett munkajellegű tevékenysége

az oktatás helye a nevelés folyamatában

a jártasság, a készség és a képesség fogalma közötti kapcsolat

- **Különleges bánásmódot igénylő gyermekek**

Hospitálási tapasztalatok birtokában vélemény alkotása az együttnevelés előnyeiről és nehézségeiről

II. Nevelési gyakorlat:

- **Gondozási tevékenység**

konkrét gondozási tevékenység elemzése pedagógiai, pszichológia szempontok alapján

- **A gyermek megismerése**

a különböző életkorú gyermekek megismerésére alkalmas módszerek

egy adott szociogram értelmezése, vagy annak részlete

egy megfigyelt gyermek testi és mozgásfejlettségének megítélése, megfelel-e az életkorának

felügyelet mellett – mozgásos tevékenység irányítása

a tevékenység irányításának balesetvédelmi szabályait

- **A gyermek tevékenységének megfigyelése, problémahelyzetek elemzése**

gyermektevékenység elemzése pedagógiai forrásanyag felhasználásával

megfigyelt gyermek tevékenységének elemzése

a jelenségek mögött álló tények, érzelmek elemzése

a motiváció, a tanulói aktivitás és a teljesítmény viszonya

hospitálási tapasztalat alapján a tanuló motiválása, aktiválásának módszerei a különböző életszakaszokban

III. Gondozás és egészségnevelés

- Egészségvédelem

az egészségvédelem és a nevelés kapcsolata

a pszichés hatások jelentősége az étkezésben

a helytelen táplálkozás egészségre gyakorolt negatív hatásai

a nevelő lehetőségei a szemléletformálás érdekében

az életritmus és az egészség összefüggései a jelen társadalmában

a mozgásszegény életmód és az egészség összefüggései

- Személyi gondozás

a divat és az öltözködés kapcsolata

a nevelési intézmény feladata, lehetőségei, szemléletformáló szerepe ezzel kapcsolatban

a humanista értékek közvetítésével vélemény megfogalmazása

IV. Kommunikáció és konfliktuskezelés

- Kommunikációs alapismeretek

a tömegkommunikáció befolyásoló, személyiségfejlesztő hatása

a tömegkommunikáció hatása a nevelési folyamatban

a kongruencia fogalma

a megjelenés (öltözködés, hajviselet, smink, ékszerek, kiegészítők) kommunikációs értéke

a kommunikációs gátak, a kommunikációs zavarok okai

a hatékony nevelői kommunikáció szerepe a személyiségfejlesztés folyamatában

az infokommunikációs (IKT) eszközök hatása az emberi kapcsolatokra, a közvetlen kommunikációra

- A konfliktus, konfliktuskezelés

konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése

a konfliktus közvetlen és közvetett okainak feltérképezése

a konfliktuskezelő stratégiák előnyei és hátrányai

a konfliktusok hatása az interperszonális kapcsolatokra